

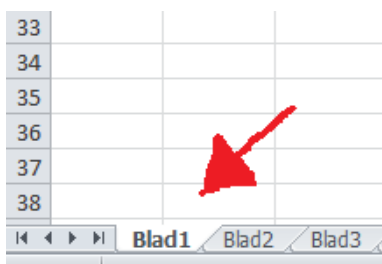
Ethogram en protocolleren

Ethogram:

Je gaat een ethogram maken. Een ethogram is een lijst van gedragingen die een dier kan laten zien. Nadat je de gedraging hebt opgeschreven maak je er een logische afkorting bij. Daarna geef je een concrete beschrijving van wat je bedoelt met het gedrag. Zie onderstaand schema van een aap als voorbeeld.

Gedragselement	Afkorting	Omschrijving
Lopen op vier poten	LO	De aap brengt zich voort met vier poten op de grond
Rennen	RE	De aap brengt zich voort met soms niet alle poten op de grond
Lopen en eten	LE	De aap brengt zich voort met voedsel in zijn/haar bek
Staan en bedelen	SB	De aap staat stil met alle vier de poten op de grond en probeert eten van een ander te krijgen
Staan en gevlooid worden	SV	De aap staat stil met alle vier de poten op de grond terwijl het wordt gevlooid
Zitten	ZI	De aap zit op zijn kont
Zitten en eten	ZE	De aap zit en heeft voedsel in zijn bek
Slingeren	SL	De aap slingert door de bomen
Klimmen	KL	De aap klimt in de bomen
Drinken	DR	De aap drinkt water
Eten	ET	De aap eet voedsel
Liggen	LI	De aap ligt op de grond of in de boom
Knuffelen	KN	De aap knuffelt met een ander
Graven	GR	De aap graaft in de grond
Zittend gevlooid worden	GW	De aap wordt zittend gevlooid
Vlooiën	VL	De aap vlooië een andere aap
Spelen	SP	De aap speelt
Slapen	SA	De aap slaapt
Krabben	KR	De aap krabt zichzelf
Glijden	GL	De aap glijdt van een boomstam af
Andere aap bijten	BIJ	De aap bijt een andere aap
Vechten	VE	De aap is aan het vechten met een andere aap
Staan	ST	De aap staat stil

Het schema wat je gemaakt hebt, verwerkt je in een Excel-bestand op blad 1. Blad 1 verander je in "Ethogram"

Protocolleren:

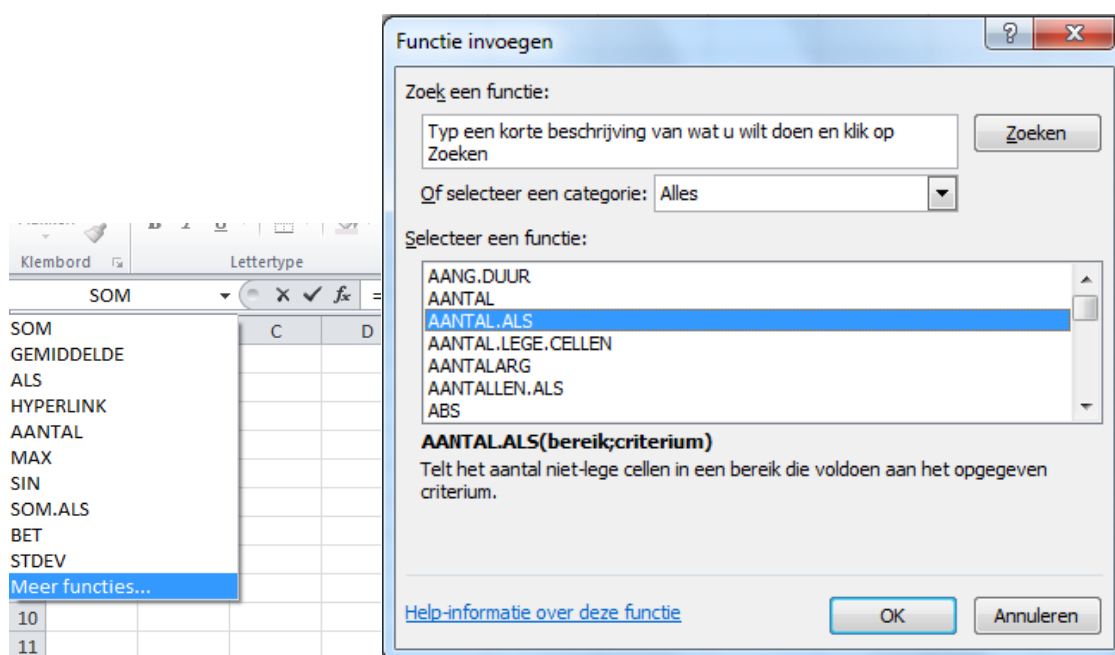
Je gaan 3x 15 minuten een schema bijhouden waarin je de gedragingen van je gekozen dier bij gaat houden. Je kunt onderstaand schema als voorbeeld gebruiken. In de bijlage staan al 2 formulieren die je kan gebruiken voor het opschrijven van je gegevens.

	1 ^{ste} minuut	2 ^e minuut	3 ^e minuut	4 ^e minuut	5 ^e minuut	Enz.
15 sec						
30 sec						
45 sec						
60 sec						

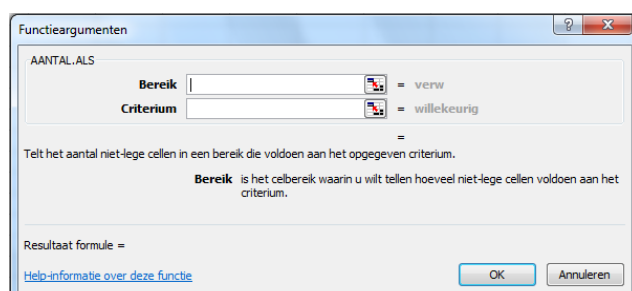
Je vult alleen de afkorting in die je bij het ethogram hebt gemaakt. Als de eerste 15 minuten voorbij zijn wacht je eerst 15 minuten voordat je aan de volgende sessie begint.

Als je alle gegevens hebt verzameld, neem je deze over in het Excel-bestand op blad 2. De naam "blad 2" verander je in "Protocolleren"

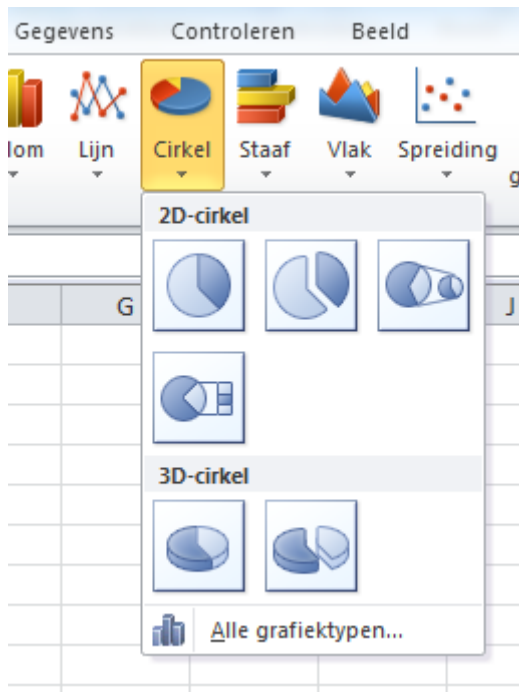
Je laat Excel al je ingevulde waardes tellen. Dit doe je door gebruik te maken van "aantal.als"
Je zet in de cel een = teken en daarna ga je naar links boven. Selecteer het zwarte pijltje en tik "Meer functies ..." aan. Selecteer daarna "aantal.als"

Bij bereik vul je alle cellen in die je graag wilt meenemen binnen je telling. Bij criterium vul je de voorwaarde in wat je graag geteld wilt hebben, zoals "LO" voor bijvoorbeeld lopen.

Als Excel alles geteld heeft, verwerk je de uitslag in een cirkeldiagram. Je selecteert dan alle waarden die je Excel hebt laten tellen. Je gaat op “Invoegen” staan. Selecteer “Cirkel” en kies een mooie duidelijke uit.

Zorg dat het hele Excel bestand er duidelijk en overzichtelijk uit ziet.

Trek een conclusie uit je resultaten!!!

Nu ben je klaar en kun je het Excel-bestand via **FRONTER** inleveren in de inlevermap onder de vaktegel, voorzien van je naam in de bestandstitel!!

Op de achterzijde een protocolformulier.

[illegible][illegible]